

-120-

Κρατικά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. 220/II, 120/1970

Α
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

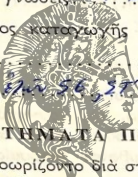
8-14/11/1970

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωριό, κωμόπολις) .. Κραυέα ..
 (παλαιότερο όνομα :, ..), Ήπαρχίας Ελευσίνος
 Νομού Λαρίσης

2. Όνοματεπώνυμο του ξετάσαντος και συμπληρώσαντος Κεχα-
γιας Ρωμιάς ... έπάγγελμα Ειδασκαλός ..
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Κραυέα .. Ελευσίνος ..
 Πόσα έτη διαμένει εις τον ξεταζόμενον τόπον .. 3 .. ε .. γ ..

3. Από ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αι παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) όνομα και έπώνυμο Αγγελώκης Γαϊάκης του Αντωνίου ..
 ήλικία .. 67 .. γραμματικά γνώσεις .. ΣΤ' Δημοτικού ..
 τόπος καταγωγής .. Κραυέα ..
Ελευσίνος ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 β) Μπαλας Κωνσταντός, έτη 56, ΣΤ' Δημοτικού, εν Κραυέα
Ελευσίνος

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποια άγροτικά περιοχά προωρίζοντο διά σποράν και ποια διά
 βοσκήν ποιμνίων ; Δίον, Σηήρ, Χαν. Ειδιμαί, Άρρογι-
μαί, περιοχά δια' εσοράν και έδιμαί δια' βοσκήν
ποιμνίων
 Ύπῆρχον αὔται χωρισται ή ένηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστή-
 ματα ; Νοχι

2) Εις ποίους άνήκον ως ιδιοκτησίαι ; α) εις φυσικά πρόσωπα,
 δηλ. εις τούς χωρικούς· β) εις γαιοκτήμονας (Έλληνας ή ξένους, ως
 π.χ. Τούρκους)· γ) εις Κοινότητας· δ) εις μονάς κλπ.

Αι ιδιοκτησίαι ανήκον ως προς χωρικούς Μον. περι
τα 2.500 κτήματα ανήκον εις τήν ενδημίαν (Βασιλείαν)
 3) Ό πατήρ διατηρεί την περιουσίαν του συγκεντρωμένην και μετά τον
 γάμον των τέκνων του, διανεμομένης υπ' αυτών μετά τον θάνατον
 του ; Ο πατήρ διατηρεί τήν περιουσίαν του συγκεντρω-
μένην και μετὰ τού θάνατος τών τέκνων τών
διαιρέμεται αὐτή ἐπιούτων μετά τόν θάνατον τού.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *... ο. ι. ε. α. α. τ. ο. ι. κ. ο. ι. α. β. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *... β. ε. β. α. λ. α. β. α. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζονται εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ἔβρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *... ε. ι. ε. α. α. τ. ο. ι. κ. ο. ι. α. β. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *... β. ε. β. α. λ. α. β. α. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *... ε. ι. ε. α. α. τ. ο. ι. κ. ο. ι. α. β. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ἄλλον τὸν χρόνον ; Ἄπο πού προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *... ε. ι. ε. α. α. τ. ο. ι. κ. ο. ι. α. β. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *... ο. ι. ε. α. α. τ. ο. ι. κ. ο. ι. α. β. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τύπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *... β. ε. β. α. λ. α. β. α. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται, ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *... ο. ι. ε. α. α. τ. ο. ι. κ. ο. ι. α. β. γ. α. λ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ...*

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *ο.ι. κ.α. τ.ο. κ.ο. ὀ.ε.χ.ο.λα.ὑ.ο. τ.ε.ι. συγχρόνως ὡς. π.π. γεωργία.κ. καί π.π. κτηνοτροφία*
- 2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; *β.ε.β.α.κ.σ. α.ε.χ.ο. λα.ὑ.ο. τ.ε.ι.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοί ἐργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μέ δλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; *εἰς. τ.α. κ.α. τ.α. π.π. ἐκκλησίας (β.α.κ.ν.ε.κ.) ἐργ. ἰ.δ.ο.α.τ.ο. ε.ε.ο.ο. τ.α. ἰ.ο.α.κ.α. με' ἐν.ο.ι.ο.ι.ο.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) *σέμπροι. Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ... κ.ε. ε.ε. με' κ.α. τ.α. κ.α. ο.ε. χωρ.ο.κ.α.*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα) ; *εἰς. εἰδ.ο.ς ...*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τῷ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Δ.έν. ἐχρ. ο.ε.ι.κ.ο. ο.ο.ι.ε.κ.α. ἐργ.α.ι.*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ο.χ.ι.*
- 6) α) Οί νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *π.ε.ν.δ.ε.κ. κ.ε.χ.ο.λ.ο.υ. κ.ε.ε. με' τ.α. ἐργ.α.ι. εἰας. κ.ε.τ.α. ε.π.ι.ο.ι.ο.υ. κ.α. κ.α. κ.α. ο.ε.ο.ε.κ.α.*
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται *ο.χ.ι.* ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρამατευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ο.χ.ι.*

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος;....

..Παλαιότερον... τὰ χωράφια... ἐλιπαίνοντο...
 ..μέ... ζωϊκῆν... κόπρον.....
 ..
 ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

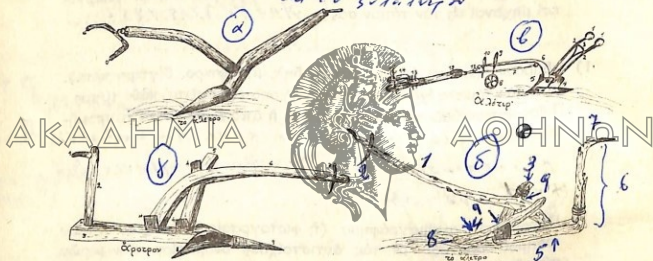
2) Τρακτέρ (ἀπό πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Από το ἔτος 1960...*

3) Μηχανή θερισμοῦ ... *Από το ἔτος 1965.....*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...⁷...*χ.ι.*.....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *ἀπὸ τοῦ ἔτους 1965*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Οἱ Ἴδιοι αἰ. μ.π.π.*.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *Ἔιναι τὸ (δ), Σήκην ἐν χρεῖμασι καὶ τὸ ξυλίνον*

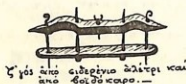

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον(1) καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

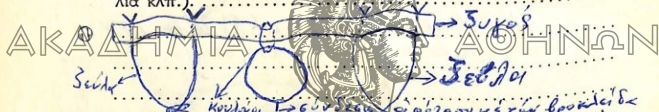
1. <i>καμάρα</i>	6. <i>ζυγόν</i>	11.
2. <i>βροχθεῖδα</i>	7. <i>μονετριῶ</i>	12.
3. <i>βέρτοι</i>	8. <i>ἄνι</i>	13.
4. <i>παραβουλο</i>	9. <i>εφῆγες</i>	14.
5. <i>κουκτοῦρι</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *β. ἐ. ε. ς., κ. φ. ἑ. ς. ς., ὄνοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *καὶ δύο καὶ ἓν. α. οἱ βόες ἐχρησιμοποιοῦντο ἄνοι. ἐ. ε. ς.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο ἀναγκαῖος.*

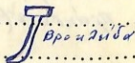
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογράφησατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.)

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Σε οὐκίνο μὲ τις ἐξοπλισμοὺς δένονται μετὰ τὸν ζεύλον.* *ἀξιοποιεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτόν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ἀξιοποιεῖται εἰς τὸν ζυγὸν καὶ εἰς τὸν ἄροτρον.*

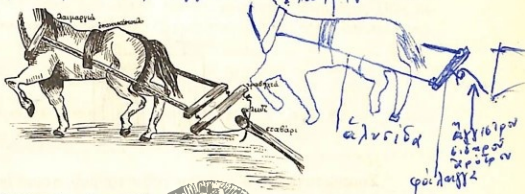

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Τὸ ἄροτρον εἶναι αἰθέρημο... εἰς τὸν ἡμίονον βάθρην τὴν δουραργία, τὸ βαρκαράκι (ἐρανοναύσαντο). Δένεται τὸν ἐλασίδι ἀπὸ ἀκακρυγία, διέρχεται ἀπὸ τὸ βαρκαράκι καὶ συνδέεται μὲ μιά φάλαγγα (τραβηχτά). Ἡ φάλαγγς συνδέεται μὲ τὸ ἄγγιστρον τοῦ σιδήρου ἀρότρον (θερμαινῶν)*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Ὁ ἀξιωματὸς φέρει τὴν λαμπαρξιάν, τὰ βαρὰ-
 ράκι, τὰς ἀλυσίδας, τὸν ἐκκέντρον... σωματικὴν.
 λαμπαρξίαν, τὸν ἀξίον, μὲ φάλαγγα.....

ζ. Ἄροτριάσις (ὄργανον) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργανον παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

... ὁ ἀξιωματὸς φέρει τὴν λαμπαρξιάν, τὰ βαρὰ-
 ράκι, τὰς ἀλυσίδας, τὸν ἐκκέντρον... σωματικὴν.
 λαμπαρξίαν, τὸν ἀξίον, μὲ φάλαγγα.....

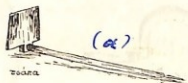
β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Τὰ δειξίματα καὶ βοδιῶν, γίνονται ἐξ ἑξῆς: Περὶ τοῦ καὶ τῶν δειξίματων, τὸν ἀξιωματὸν, τὸν ἀξίον, μὲ φάλαγγα.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... Τὸ δειξίμα καὶ βοδιοῦ, γίνονται ἐξ ἑξῆς: Περὶ τοῦ καὶ τῶν δειξίματων, τὸν ἀξιωματὸν, τὸν ἀξίον, μὲ φάλαγγα.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Τὰ δειξίματα καὶ βοδιοῦ, γίνονται ἐξ ἑξῆς: Περὶ τοῦ καὶ τῶν δειξίματων, τὸν ἀξιωματὸν, τὸν ἀξίον, μὲ φάλαγγα.....

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Δ.Ι.Ο. Γ.Α. Δ.Κ.Α. Γ.Ι.Μ.Α. Κ.Α. Δ.Κ.Α. Δ.Ι.Ο.Μ.Α. Τ.Α.Υ. Ε.Υ.Ρ.Α.Δ.Ι.
 Ε.Ι.Υ.Ρ.Α.Ι. Τ.Α.Κ.Α. Δ.Α.Τ.Ε.Κ.Α. (Ε.Τ.Α.Ι.Α.) Τ.Ο. Π.Λ.Α.Τ.Ε.Α.Π.
 Ε.Ι.Υ.Υ. Ε.Κ.Ρ.Ι.Η.Σ. Τ.Ο. Γ.Δ.Ι.Φ. Μ.Ε. Π.Ν. Τ.Ε.Α.Π.Α. Τ.Α.Υ. Ε.Χ.Ε.Δ.Ι.Κ.Α.Μ.Α.Χ.Α.

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τ.Ο.Ν.Δ.Ε.Υ.Μ.Ι.Τ.Α.Τ.Τ. Β.Α.Π.Δ.Α. Ε.Ν. Ε.Ι.Τ.Α.Μ.Υ. Τ.Π.Β. Ο.Ι.Κ.Α.Ρ.Α.Ι.Ε.Σ.
 Γ.Ε. Ε.Π.Ο.Ι.Α.Ν. Δ.Ε.Ν. Ε.Χ.Α.Ι. Ι.Δ.Ι.Ο.Υ.Τ.Ε.Ρ.Ο.Ν. Ὀ.Ν.Ο.Μ.Α.Σ. Ο.Υ.Τ.Ε. Μ.Α.Ι. Π. Ε.Ρ.Φ.Ε.Ι.Α. Τ.Ο.Ν.

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Α.Ε.Ν. Δ.Μ.Α. Δ.Ι.Ο.Μ.Α.Σ. Ε.Α.Τ.Ρ.Ι.Τ.

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Τ.Ο.Ι. Ε.Ε. Ε.Λ.Α.Φ.Ρ.Ι.Τ.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεὶς (βραγιεὶς) καὶ ἄλλως.

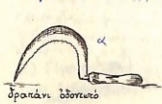
Ε.Φ.Υ.Τ.Ε.Π.Σ. Τ.Α. Ε.Ι.Χ. Ο.Υ. Δ.Α.Μ.Ι.Α.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακὰ. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Τὰ δρεπάνια...*
καὶ ἐθερίζοντο μετὰ τὸ δρεπάνι...
ἐδοντωτὰ καὶ μετὰ δελιὰ... Τὰ ἐθιζόμενα...
καὶ τὰ δρεπάνια ἐδοντωτὰ (α) καὶ δελιὰ (β)...
ἦσαν καὶ χρονοδείκται.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε...

Δὲν ἐπῆρχον ἐπιγράψαι εἰδῶν δρεπάνια...
εἰδῶν μετὰ δελιῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσε) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) μετὰ κόσσε (α)

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν) ἐξ ἐπιπέδου...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;...

Ἦτο ξυλινὴ τὸ δρεπάνιον ἐκείνη χειρολαβὴ
ἀπὸ τοῦ δελιῆ... χερολαβή

φωτογραφίας)

.....
.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

*Συνκεντρώνοντο εἰς τὸ ἀλώνι. εἰς χωράφι.
φ. οὐδ. κ. αὐτ. χωράφι. εἰς χω. καὶ. εἰς ἀλώνι.*

.....
.....

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως, ἢ.....

Ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια καλεῖται θεμωνοστάσι. ἢ τοποθετοῦνται εἰς σωρὸν (ὄχι μόνον ἢ).

3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

*Ἀλώνι ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸ χωράφι σας.
καὶ. ἐπισημασθέν. ἀπὸ εἰς χωράφι. εἰς χωράφι.
καὶ χωρὸν ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χωρὸν.*

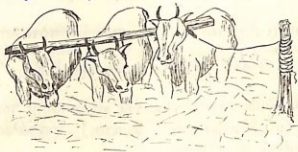
4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Σ. ε. κ. αὐτ. χωράφι. εἰς χωράφι.*

εἰς χω. καὶ. κ. αὐτ. καὶ. εἰς ἀλώνι.

.....
.....

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Στὸ ἀλώνι δὲν ὑπάρχει εἰδωνόστυλος. Τὰ ζῶα πρὸς ἀλωναίριον...
Σχεμάτια ἀλωναίριον καὶ πρὸς τὸ ἀλώνι. ἔτσι ἔτσι...
Τὰ εἰρήνια τῶν δευτέρων καὶ ἀπὸ τῶν δευτέρων ἐπὶ τῶν...
καίλοσφιως τῶ πρῶτον καὶ βούτου ἐν μοι τὸ δεκάρα κτλ»*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἐύλητος στῦλος, ἕτους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.) ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶνται σχοινιά, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτως νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

.. Δὲν ἐκρίνετο κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

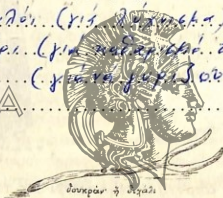
δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ...

νι.σ.μ.σ. ἤ.ρ.χ.δ.ε. α.α.β. τ.π.ν. κ.ε.κ.α.τ.ο.λ.ν. ζ.ε.σ. α.β.λ.ι.ν.
 .μ.ε.χ.ρ.ι. σ.π.δ.ν.κ.α. α.β.λ.ι.ν. ἤ. κ.ε.ι. α.ρ.χ.ε. τ.ε.ρ.σ.τ. θ.α.κ.ι.
 ε. κ.α.μ.φ.ο.σ. ἤ.ρ.ε. β.ρ.α.χ.μ.ε.σ. π.ρ.ο.β.ε.ρ.ῶ.δ.ε.μ. ν.κ.ι. τ.ε.λ.ε.κ.ι.π.
 .β.ο.ν.ν.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

1. κ.α.ρ.ρ.ο.λ.ο.ν. (γ.ι.σ. δ.α.χ.ν.ι.ε.ρ.π.)
 2. β.μ.ι.α.ρ.ι. (γ.ι.α. κ.α.τ.ε.ρ.ῶ.ν. ζ.ε.σ. κ.α.μ.φ.ο.σ.)
 θ.κ.ο.ν.λ.ι. (γ.μ.ε.ν.α. μ.ε.ρ.ῶ.δ.ε.μ. τ.π.ν. κ.α.β.α.κ.ι.α.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπτους στάχους ;

Κ.α.τ.ῶ. τ.π.ν. δ.ι.α.ρ.κ.ι.ε.ν. τ.ο.ῦ. ἀ.λ.ω.ν.ι.σ.μ.ο.σ.
 ἀ.ν.α.π.α.δ.ε.ρ.μ.ῶ.δ.ε.μ. μ.ε.τ.ῶ. θ.κ.ο.ν.λ.ι. (δ.ι.χ.ῶ.δ.ι.) τ.ο.ν.σ. ὀ.κ.ε.ῶ.
 π.α.κ.ε. β.ρ.α.χ.μ.ε.σ.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐ.ε.ρ.κ.ε.ι.μ.ο.ρ.ο.ι.ε.τ.α. ἤ. φ. κ.ε.ν.τ.ρ.α.ε. μ.ε.τ.ῶ.ν.σ. β.μ.ε.τ.ρ.ι.μ.ε.ν.
 β.ο.λ.ι.ν.ν. μ.ε.β.ι.δ.ε.ρ.ῶ.ν.ι.σ. ο.λ.χ.μ.ε.τ. ε.κ.ο.ρ.ῶ.σ. (κ.ε.ν.τ.ρ.ι.).....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *τ.δ. παρακλιερισ.*.....
τῶν βρώχων τῶν σίκακος ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι.

κοπάνος εσφογιός

ξύλο καμουλιτό διὰ τὸ κούνημα μικροῦ ἔργου δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἐγένετο ἀπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.*
ἀπὸ ἀλλοτρίων μετὰ μισθὸν παροικησάντων.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ ἀρχιμαχόμενος ἀφ' οὗ ἀρχὴ βλήται ἐπιμνησθεῖς...
 Πρὸν ἀρχιμαχέσθαι λιχνιστέον καὶ ἀποφραγέσθαι...
 ἄνδρα τὸν ἀρχιμαχέσθαι... ἔτι δὲ...
 καὶ... ἀποφραγέσθαι... ἀπὸ τῶν καρπῶν...
 καὶ... ἀποφραγέσθαι... ἀπὸ τῶν καρπῶν...

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ ἀνέμισμα γίνεται μετὰ φτυάρι...
 φτυάρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;

Λιχνᾶν ἄνδρας καὶ γυναῖκας...
 εἰδικὸς λιχνιστὴς...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λιχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων...
 μετὰ τὸν λιχνισμὸν... ἀποφραγέσθαι...
 ἀπὸ τῶν καρπῶν... ἀπὸ τῶν καρπῶν...
 ἀπὸ τῶν καρπῶν... ἀπὸ τῶν καρπῶν...

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο; πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

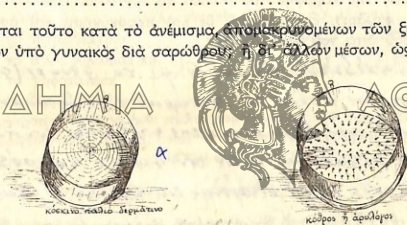
- 6) Ἄφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Γ. Γ. γ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. (δερμόνι κ.τ.λ.)

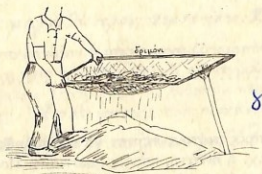
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β
 δερμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἀγχαρον ἀποθήμειται
 εἰς τὴν ἀποθήμην (εἰς χυρῖον). Ἐν ταῖς τρεῖς
 χωρίοις.*

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

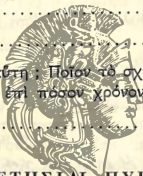
*Στὸ μασκίωμα εὐρακῆ καὶ εἰς τὸ μέγεθος
 μέγας.*

6) Μήπως οἷπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὄχι.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Λαμβάνει χώραν εἰς ταῖς ἡμέρας φωτιάς κατὰ τὸ ἔθιμον
 εἰς τὸ ὑπαιθρον καὶ ἀποκριές καὶ παραμονὴν
 ἑορταστικῆς χυρῶν καὶ τὸ Πάσχα.*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Ἐν ταῖς ἀποκριαῖς, ἐπὶ τῆς πλῆθους νυχτὸς καὶ καὶ
 εἰς τὴν παραμονὴν καὶ ἀποκριές καὶ παραμονὴν
 ἑορταστικῆς χυρῶν.*

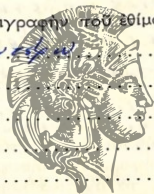
*Ἐν τῷ Πάσχα (παραμονὴν), κατὰ τὴν ἑορτήν
 καὶ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βῆρων
 λόφου τῶν χυρῶν, ὥστε νὰ φαίνωνται
 ἀπὸ τῶν ἐπιληθῶν τῶν χυρῶν, ὅπου ἐρεθί-
 τω ἢ ἀνοίξαι τὰς.*

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)
Δα. καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς) ...

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ εἰκίου εἰς τὸν τόπον σας
Περιγράψατε εἰκίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

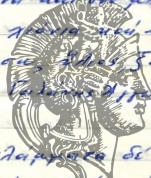

ΑΘΗΝΩΝ

Τραγῳδία τῶν Θεριαστῶν

α. — Κίνησαν γὰ' ἀπαύθιαι γὰ' Ἰαχρυιατοί
 μέντοι καὶ ὁ παῖς μου καὶ οἶσι ἐπὶν βενιτιά.
 καὶ οὐδέ γράμμαι μὲν στέλλει, οὐδέ ἀπηνυγί¹
 Μοῦ στέλλει ἕνα μαντάλι μὲ' εἰσοτὸ φλαυρία.
 Στὴν ἄκρη αἶμα? εὐ μαντάλι ἔχει ἀπηνυγία.
 — θέλεις πόρην? πατερύχον, θέλεις καλοφρίτ.
 Ἔγω πόρην μ' πατερύχονα καὶ πύρα μείλιτσα,
 ποὺ ξέρι καὶ μοιζέρι καὶ με' μαίρετρε.
 Μαιρέν γὰ' κορίτσι καὶ τίς ἔμορφε,
 ποὺ μαίρετρε καὶ μέγα καὶ δὴ καὶ ῥῶν νάρδι.
 Ὅταν κινῶ τοὶ ἔρδι χροῖα καὶ βροχίς
 Ὅταν δέλω τοὶ κῆτα, ἀλλοὶ ζαισεριά. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΤ. Δουκ. 1907

β. — Μάνα μὲ δέ δέλω κλαυροῦτα δέ δέλω μοιρολόγια,
 ἔμενοι μὲ κλαῖνε γὰ' σουλιά, μὲ κλαῖνε γὰ' χελιδόνια,
 Μὲ κλαῖνε καὶ οἱ σίγες τοῦ χαζῶν καὶ αὐτὸς τοῦ χαζῶν πύρα.

Γαλλῶνας ἤγγελάνας τῶν Ἀνακλίων, ἐτὸν 67, ΣΤ. Δουκ. 1907

γ. — Τρὴν ἄερα βροσπρέ, τρεῖσι καὶ χαῖ' ἰδμενε
 γιὰ νὰ βροσίους γὰ' παιδιὰ ἐπὶν τοῦδ' ἔμα γόν καταμμένο.
 Πὰς πολεμὰ καταμαμπίς, καταμαμπίς ἐσὸς καίρησις.
 Πέχουσι τουτέλικα εἰ βροχὴ καὶ τόπια εἰ χαλῶσι,
 καὶ αὐτῶι γὰ' διανοσῶμεθα εἰν εἰρηνὴ βροχοῖλα.
 Πάγε περσοὶ μὲ τὸν πόλεμο, πάγε καὶ τὸν τερφεῖνιτ

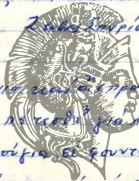
¹ εἰδοίς, ἀπὸνυγίς

νά μετρηθούν τ' αἰετίαι μας νά δοῦμε πόσοι ληστών.
 Μετριούνται οἱ Τούρκοι τρεῖς φορές καί ληστών τρεῖς χιλιάδες
 Μετριούνται τῆς Μαντανάτ¹ καί ληστών τρεῖς κοφάτοι
 Στ' αἰετίαι Εὐάγγελος τοῦ Ἀναστασίου, ἔτων 62

8. Ἐνα παλληκάρι ρούσο καί ἔμπορο, Βαγγελίτσα μ',
 πού περρατέε παβάλα καί ὄλο τραφονδεῖ.
 Καί μέ τό νά τον ἔλεγε καί μέ τό νά τον λέγει.
 Νάχε χιλία πρόβατα καί δυό χιλιάδες φέδια,
 νάχε μι ἕνα ἀρπαδάκι μέ' τῆ Νιόκουα,
 νάχε μι μιὰ γυναῖκα, ὅταν τῆ Βαγγελίτσα,
 νάρχεαι στί σερσίμα, γιά νά λητῆν τῆ πρόβατα
 γιά νά μετρεῖ τῆ γάλα, νά μολογαῖα καρδάρια.

Ζηλοῦς Διακόνου τοῦ Ροσιρῶν, ἔτων 68

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μαθηματικά, φιλοσοφία, φυσική, ιστορία, μουσική
 νά γιαν² γυλιό ποί πο' αἰετίαι γιά ἕνα χαμυκό,
 καί ρίξτε τῆ ἄτερ σῆμα, ὅς φωνάζο ἄκουρι
 νά φηταῖα ἕνα γραμμαῖα καί μιὰ μιὰ γράφῃ,
 νά πάτε τῶ καλοῦ μου ποιητῆ στί τῆ Ἀμερική.
 Καί πῶστε τῶν γιά νά μόν ἔρδη, ποιητῆ εἶνα σδέ καί
 καί ἄν μινάει καί ἔρδη στί τῆ σῆμα ποί μέ ἔρδη,
 ἄκουστῆται φίλιμος, ἔτων 62, Β' Δημοτικῶν

65. — Ν' ἔχῃς ἄρρη μ' ἐπάθεινα εἰσὸ γυλιό ραχούλα
 καί ἄκουσα ἄρρη μ' ἀλάκρτα, δέικνε καί κοισιροδέη.
 Μήνῃ ἢ μόνῃ σου εἰς κέλευσε καί ὁ μεσοκαῖς εἰς κωπηροῦσαι;
 Σὺν εἰς φηλέων ἄρρη μ' δέχεται καί ἄν εἰς χουράβω⁵ εἰρέξε,
 ὅσο νά ἔρθη ἢ εἰνοῖς, νά ροῖ τῶ παιδομαίρι,

¹ Ἐλμανόλιατ ² αἰετίαι ³ ποίω ⁴ κῆπος, φωνήεν

νά ἔρθῃ με ὁ φθινόπωρος, σιμὸν τὸν Ἄϊ' Αὐκιάριον.
 Τότε δά ἔρασαν τὰ φλυαῖα κραισὶ καὶ οἱ νόστιμοι ρακώτες.¹
 Τότε κέρη με² δά παντερωτῶ καὶ εἶνα δελ' νά ράρω.
 Ἦν ὁ ἦξεν ῥεβέντη μου πῶς ἦ δελ' νά μου² παίρῃς
 νά γένω γῆς νά μέ παιτῆς, γιογάρι νά διοβαίνης,
 νά γένω καὶ ἀσπρόμουσα νά πίνω τὸ κρασάκι.
 Ἦσά νά πίνω τὸ κρασὶ, καὶ ἐγὼ τὰ δάκρυα μέλα.

Δημοκράτης Φίλιππος, ἔτων 82, Β' Δημοτικῆς.

3

5. — Δυὸ κλέτες ἐλημέριασαν ἐπὶ τὸν Ἐλέμο, ἐπὶ τὸν ἄραχο,
 καὶ ἕνας ἐπὶ ἄλλοι ἄλλοι καὶ ἕνας ἐπὶ ἄλλο δένε.

— Προϊμάριε μου, τί ἐκέλευσεν, τί σοι εὐλογοῦμαι, κλέτες;

— Γιαμοῦλα μ' εἶπον πῶς εἶναι τὸ θεῖο καὶ εἶδα.
 Ἔγινε εἶδα ἐπὶ τὸν ἄραχον, ἐπὶ τὸν ἄραχον καὶ κοίτην μου,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἶδα ἐπὶ τὸν ἄραχον καὶ τὸν ἄραχον καὶ τὸν ἄραχον.

— Μπαράνι μ' δέ μᾶλλον καλὸν, γῆς ἔχων προδομένους.

Τὰ γίδια εἶν' ἀπὸ σπείρας, γῆς ἔχων κυκλωμένοι.

Τὸν λόγον δὲ αἰοῦσαναί³ πολλὰ τρυφάεια πέγξουν.

Πέγξουν τρυφάεια εὐελοχὴ καὶ εὐαίρες εὐαχάει.

Τὸ φῶτα τὸν ἐβάρειεν, τὸ φῶτα τὸ Γιαμοῦλα.

Ὅσοι καὶ ἔχθροί νά πᾶν νά δύνω καὶ νά τὸν κωνοῦσαναί.

καὶ ὅσοι εἶναι φίλοι τὸν στενοί, νά πᾶν νά τὸν κλέψουν.

Δημοκράτης Φίλιππος, ἔτων 82, Β' Δημοτικῆς.

11. — Ὅλη τὴ νύκτα δέριζα μὲ ἔνοι θεοκράτος γεφφάρι

ἐβάρειεν καὶ κωνοῦσαναί ἀπὸ μέλα ἀπὸ τὸ κλέψουν.

Παίρνει τὸ κωνοῦσαναί καὶ ἀρχίζε τὸ κωνοῦσαναί.

Χαρτιά μου είνε σε καλό, θυμήλια στο σῦρόνι,
μαί ἐγὼ δὲ πόνοι ναί παντρικῶ ναί παρῶ πολλήνικρι.
Μαριτῆ Μαρία τοῦ Ἀθανασίου, ἔτων 52,
Ἰγροπόλεος, τό γένος Ακαγιατῆ Ἰωάννου.

- δ — Μνῆμερα πού φέττεςε καὶ κτήμα εἰς τὴν αὐλή σου
φόντωσεκα καὶ σπῖτια μου, δὴ μοροῦ ναί καὶ μαριῶ.
Ρίχω καὶ ματῶνισα μου γυλά, γυλά εἰς ὁ παρῶφῶρι,
βλέω τὴ μόνα μὲ πρῶειν καὶ τὴν ἀδελφὴ γαιάβια,
βλέω καὶ τὴ γυνοῦκα μου θασῶνι τὸ λεπυρένι.
Κι ἡ μῶνι καὶ τὴν ἴλεγε καὶ ἡ μῶνι καὶ τὴν ἴλεε:
— ἔριξε κῶρη μου καὶ μαῶρα σου καὶ βῶλε τὸ χρυσὸ σου
— εἰς τὸ πῦρ καὶ ρίξω καὶ μαῶρα μου καὶ βῶλε τὸ χρυσὸ μου
ἐγὼ ἔχω τὸν ἔντρο σου φεντικῶ καὶ λείπει δέκα χρῆνῶς.
Κι ἂν δὲ γαιή μου δὴ ἐρῶ καὶ ἴφρικα δὴ γένω,
αὐτὸς δὴ γῶρη εἰς τὴν ἴλεε καὶ ἐγὼ καὶ μαῶρα ρῶρα
Μαριτῆ Μαρία τοῦ Ἀθανασίου, ἔτων 52,
Ἰγροπόλεος, τό γένος Ακαγιατῆ Ἰωάννου

Ἔργασια

περὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου (σπορά, θερισμός,
ἀλιτισμός) καὶ ἐπιχειρημάτων τῶν καζοί-
κων τῆς νεολογίας Κρανίου Ἐλευσίνος.

ὑπὸ τοῦ διδάκτορος Κεραμῆ Θωμᾶ

τῷ Α' Διακριτῷ Ἐργασίῳ Κρανίου

Ἐλευσίνος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Ἐλευσίνος ΑΘΗΝΩΝ

ΤΙΝΑΣ ΠΕΡΙΛΗΧΟΜΕΝΩΝ

1. Σπορά πρό τῶν 1920	σελ. 5
2. Θερισμός πρό τῶν 1920	>> 15
3. Ἄλωνισμός πρό τῶν 1920	>> 33
4. Σπορά (ὄσως γίνεται 6 ἡμέρας)	>> 37
5. Θερισμός ἀλωνισμός (σὺν ἡμέρας)	>> 41
6. Πυρρί	>> 43
7. Στοιχεῖα συλλογῆς	>> 47

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

I. Σπορά, θερισμός και ελιονισμός πρό του 1920

1. Σπορά

Πότε αρχίζει η σπορά Λύκη αρχίζει με
τις πρώτες πρωτοβροχίες και Φθινοπώρου,
περίπου εις τα μέσα του Σεπτεμβρίου. « Ήπει-
δή ο κόπος μας είναι όρειός (700-900 μ) τή
σπορά τήν αρχίζουμε με τις πρώτες βροχές
του Σεπτεμβρίου, όσο πιο γρήγορα μπορούσα-
με, γιατί να ριζώσουμε το έσπερο και να μά-
κω κόψη ο πάγος »

Προετοιμασίες για τη σπορά. Κάθε χωρικός
έπρεπε να έχει έτοιμα τα εξής εργαλεία για
τη σπορά:

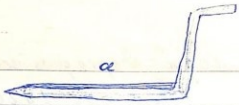
α. Τό ξυλάλετρο

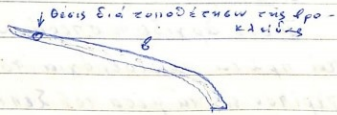
Τό ξυλάλετρο ἀποτελεῖται ἀπό τό

↓ Μπαλῆς Χαστάλας

κουντούρι (α),

εὐν καμάρα (β),

εὐν βροκκίδα (γ),

τό παράβολο (δ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τό ὑνί (ε) τό μόνον σιδερένιο κμήμα εὐνό-
τρον,

εὐν βέργα (στ)

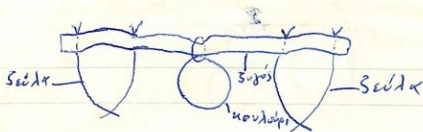

καί τῆς βύλινας εὐφάνες.

Τά τεμάχια τοῦ ἀρότρον ἐφορέοντο
εἰς ὄνον ἢ ἡμίονον χεῖρ τό χωράφι.

«φορτώνουμε τὸ ξυλάδετρο σὲ τεμάχια
 σὲ τὴ Ζῶα, καὶ ὅταν φθάνουμε σὲ τὸ χωράφι
 ξεφορτώνουμε καὶ δένουμε τὸ ξυλάδετρο»¹

β. Τυγός, Ζεῦλες, λουριά καὶ κουλάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

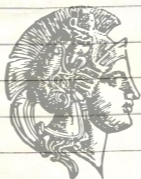

ΑΘΗΝΩΝ

τὸ κουλάρι συνδέεται μὲ τὸ
 ἀλετρι μὲ τὴν βρουλείδα

γ. Τὴν τριχιά, γιὰ νὰ διευκολύνονται τὸ
 βόδια ἀπὸ τὸν «Ζευγίτη», ἔναι επι-
παίρνι, γιὰ τὴν ἐνδεὴς τὸν ἀρότρον,
 ἔναι τσεκούρι, γιὰ καθαιρέσει τὸν χω-
 ραφισὸν καὶ διὰ τὴν καταιγεμῶν «ἀντὶ
λαητικῶν» τοῦ ἀρότρον, ἔναι ἕν ἐκ τῶν με-
 ρῶν αὐτῶν ἔπαζε, ὡς καὶ γεία τσάφαι,
 ἣ τις καλεῖται «τσαηλόη»»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζωα γιὰ τὴ σπορά Ζωα καὶ θοῖα ἐ-
χρησιμεποιοῦντο διὰ τὴν σποράν (ὄρμη-
μα ἦταν δύο «θόδια» μαζί.

Προετοιμασία τοῦ χωραγίου. Ἀπὸ τὸν
φεβρουάριον ἕως τὸν Ἀπρίλιον ἐγίνοντο δύο
ὄρμηματα. Ὁρμημα ἐνομάζετο τὸ πρῶ-
τον καὶ διόθεσμα τὸ δεύτερον. Μετὰ
ἀπὸ αὐτοὶ τὰ δύο ὄρμηματα ἐμετα-
δύετο καὶ τὰ πρῶτα προτεβρόχια τῶν
φθινοπύρρον τῶ ὄρμημα τῆς σπορῆς.

Σπόρος. Ὁ σπόρος μεταφέρτε ἀπὸ τὸ ἐπί-
εως καὶ χωράκι καὶ ἐκ τῶν ζῶα (ὄνον ἢ ἄρματα)

Αἰτία τῆς σπορῆς. Ἡ σπορὰ ἐσημάνε
ὁ Ζευξίτης (ὁ γεωγράφος) καὶ ἐνοὶ ἄλλο ἄγαθο
καὶ οὐκ ἐμεταδύετο, ἢ εὐδύος ἢ ὁ μεγαλύτερος νύξ.
Βραχύνοντας ὁ ἥλιος κατόρθων ἢ σπορῆς καὶ-
κόνην ἐσημάνε τὸ σπόρο μετὰ τοῦ δεξιῶν χερί,
ἐνῶ ἐπὶ τὸν ἀριστερὸν τὸν ἕμο καὶ κρεμαστέ-
νο ἐμπρός, γέμειτο σπόρο εἶχε τὸν τροβῆ¹
Ἀμεροδοῦσε τὸ ὄρμημα τῶν χωραγίῶν θεί-
δους 0,10 ἕως 0,20 μέτρα.

Πάντατε ἐνδύς ἕως ἔξω καὶ ζῶα καὶ
πρὶν ἀρχίσαι τὸ ὄρμημα ὁ καθεὶς γεωργός
κατὰδόντας πρὸς ἀνατολῆς, ταπεινὰ ἔβαινε
τὸ σταυρὸν τῶν ζητῶντας ἔτσι τὴν βοή-

¹ Μέσω τῶν τροβῶν ἐπονομαζοῦντο πάντατε ἔμοι ρόιδο, καὶ
ἐδύνετο εἰς τὸ θείδους τῶν τροβῶν. Τὸν τὸν τροβῶν, ἔξω
πρὸς ἔχει τὸ ρόιδο, τὸς ἀνατολῆς καὶ εἰς τὴν ὁ καθεὶς σπόρος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

θεία τὸν θεὸν, νὰ τὸν φυλάξῃ καὶ τοὶ ὄλι-
γὴν ἡμέρα καὶ νὰ μὴν τὸ σπαρτό κελό:

Τὸ μεσομέρι ξέδενε τὰ βόδια, τὰ
πότιζε, τοὺς ἔδιδε τροφή, μόνον κωλα-
μοσιές, ἔτρωγε καὶ ξεκουραζόταν ὀλι-
γον καὶ ὁ ἴδιος, ἐν ἀνεκτικῇ ἔβαζε τὰ
βόδια εἰς τὸ ζυγό καὶ ἀνεκτικῶς τὸ ἔργα-
μα μέχρι τὸ ἡλιοβασιλεῦμα.

Ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν τὸν χεῖρ προστάσσει
ἐπιχῆρα τὴν ἀξιδίλη (βουκέντρα), διὰ νὰ
κεντῶν τὰ βόδια εἰσεῖν νὰ προχωρῶν
εἰς τὴν ἐσθλομένην

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἰβιδέριον
Ἰφ'έντρα (ἐννοεῖται
καρδί)

Ἰβιδέριον ἐπιχῆρα πένω
εἰς τὴν ἀξιδίλη διὰ νὰ κωλα-
μοσιῶν τὸ κεντῶν καὶ
τὸ ἄνι αὐτὸ τὸ κωλαμένο
χῆμα.

Συγχρόνως τὰ παρακινῶν νὰ προχω-
ρήσῃν μὲ παρατεταμένη καὶ πολλὰς φο-
ρὰς ἀφ' ἑαυτῶν, μὲ τὸ χῆμα τοῦ βωδίου (ὡά!
Μελῆ, ἤντε κομὴν κ. ἔ. κ.)

Μὲ τὰ δύο τὸν ἥλιον ἐκτραπέσει
εἰς ζευγίσματα τὸ ἔργον τὰ βόδια
ἐκτραπέσειν μὲ τὸ βούριμα τὸν

Καθημερινή ἀφαιρέση

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κόρφανε τὴν ὠξείαν ὄρθη στὴν εὐ-
 λασμιά, ἰδρωμένος ἔβαινε τὸ σταυρὸ τῶν,
 καὶ ἐκποδίζε ἀπὸ τὰ χάρματα τὰ «φαρ-
 νατσάριχα», ἐποδίζετα ἐν δέκμας τῶν χό-
 ρων. Τὰ ἐργαθία τὰ εἶχνε ἐπὶ χερσίν,
 καὶ δὲ καὶ ὁ ἴδιος μὲ τὰ βῶα παρεκμύνη
 ἐκεῖ κατὰ τὴν νύκτα. Ὁ λῆρος πᾶ ἔχε
 μείνη στὰ ἀτσουβάλι» ἐποδοδεύτο πᾶν
 εἰ δένδρο διὰ καλὴν ἀσφάλειαν ἀπὸ τῶν
 τυχόν κατὰ τὴν διαρκείαν τῆς νύκτας δι-
 γρήκων βῶα. Ὁ μισθὸς τοῦ μὲ τὸ δῶ-
 κρο ἔχετο πᾶ ἔχε κατὰ τὸν ἔκτακτον
 φάτις νὰ δευτέρωσιν, καὶ πολλὰς φορές
 καὶ διὰ τὰ ἐκτελέσει ἀπὸ τὴ βροχή, καὶ
 τὰς εἴφιουσιν ἐπὶ ἐργασία, ἔβαινε ἀπὸ
 καὶ ἀπὸ κλαδί καὶ κέρτα καὶ γιὰ ἐκ-
 πασημα ἔχε τὴν «κοίτην». ἔτσι ἐκεῖ
 τὸν ἔβαινε ὁ ἴδιος. Τροφὴ τῶν γουρ-
 γῶν ἔτο τὸ τυρὶ, ὁ τραχανῆ καὶ οἱ ριπε-
 ρίς. Μαζί τῶν πάντοτε ἔχε τὸ «φ' τσέλι»
 μὲ τὸ νερό. Πολλὰς φορές ἔχε κατὰ τὸν
 καὶ κρασί μὲ τὰ «κονδονιῶν» (νερα-
 πολόνουδο.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, μὲ αὐτὰ τὰ μέτρα
 μὲ αὐτὰ τὰς ἐπιπέδους, καὶ αὐτὰ τὰ ἐργαθία
 ἔβαινε ὁ γουργῶ καὶ τὰ ἄλλα τὴν χερσίν καὶ ἐτελείωνε
 τὴν σπορά.

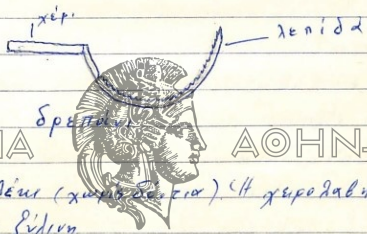
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2. Θεοισμός

Πότε έγινε. Άρχισε περίπου κατά τις 20 Ιουνίου και έτελεινε μέσα εί ένα μήνα Έργαλεία θείωσης. Για το θείωκό έχρησιμοποίησαν από τον 1920 και έξω εργαλεία: από βρεπάνι με δόντια. Η χειρολαβή των έσο ξύλινη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β. Το λελέμι (χειροβαστία) Η χειρολαβή του ήτο ξύλινη

λελέμι

γ. Την παλομαριά (ξύλινη)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Από ποιους γίνεται ο θρισματός, ο θρισματός
 γίνεται από τον ίδιο το χερσό και από την
 οίμογένεια του. Ο ίδιος, ή μνηστική του και
 τα μεγαλύτερα πυκνί του ήσαν οι εφόνοι
 θρισματί. «Εργάζεσθαι δὲ πέρναμε. Η' ἴδια
 ἢ οίμογένεια μαζίνε τὰ σπαστά»

Πρῶν ἀρχισι ο' θρισματός ἔκτανεν ἄλοι το
 βραυρό τους. Κατόν περνοῦσαν τῆ πα-
 λαμοειά στο ἀριστερό τους χέρι δια
 προήλαβω αὐτῶ, ἔκ και διά τά μαζείων
 περιεβίηρο σιταρῶ. Ἐκ τῶ μαζείω τους φο-
 ροῦσαν ὅσοι εἶσαν ἄλλοι κωσῶ. Ὁ
 πρῶτος πρὸ ὄμας ἔκτανεν ἄλοι κωσῶ με πῶλλ
 ἔλλα, τῶ ἔκτανεν ἄλοι και με αὐτῶ ἔκ
 μαζίνε τῶ μαζείω τῶν δεινῶ ἔκ
 προήλαβον ἀπὸ τῶ ἔκτα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Πρῶτος ἀρχίζε τὸ ἄριστερὸ ε' πρῶτος
 τῶν. Ἡ καὶ ὁ ἴδιος ὁ χερσός. Ἄλλος ἐρροῦ-
 καν δεξιῶ και ἀριστερῶ τῶν εἰ ἄλλοι. Ἄλλος
 ἔκτα ὁ ἔκτα τῶν.

Ἡ δὲ αὐτῶ ἀρχίζε, ἔκτασαν τρεῖς «ἔργασ»
 (καὶ τὸ ἔργον περίαν ἔνα κερῶμα ἔκτα σπορί),
 κατόν τῶν ἄλλο και πέρνα τὸ «καταστάς»
 (πρόμας), και ἐρροῦσαν με τὸ χερσὸ και

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

συνέχισαν τὴ δουλεία.

Σὲ καὶ δε τρεῖς «ὄργους» βεβαιώσαν
 λίθο, ξειπαρξίζουσαν καὶ ξειπαρξίζουσαν
 τὸ ἔργο σου, μέχρι τῆ δίκαι τῶ ἡλίου
 Τὸ μεσημέρι βεβαιώσαν περιβόταρο
 καὶ ἄς δύο ἔργα. Τὸ μεσημέρι δὲ σου
 φωνητὸ ἔργο τὸ «εισορδάρει» ἀποτελε-
 μένο ἀπὸ ξείδι, σπέρδο, καὶ νερό καὶ αἶμα-
 τι. Μέσα εἰς «εισορδάρει» ἔπεισαν
 εἰς γὰρ «επαπαρά».

Ἔσθη τὴν ἡμέραν ἀναμύσαν εἰς ὅ τῶς
 «εἰσορδάρει» καὶ ἄλλο γὰρ τρεῖς ἡμέρας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

α/ Κίναται τὰ παρὰ βίαν τὰ Λαυραίου
 κίνηται καὶ ὁ παλὸς μου καὶ παλαιὴν ξειπαρξί-
 κι οὐδὲ γράμμα μὴ εἰδέναι, οὐδὲ εἰσηλόνι α.¹
 Μὴ εἰδέναι ἔναι μαντήλι μετ' εἰσατό φλογιή,
 ἔσθην ἄσπρη εἰς τὸ μουτὸλι ἔχει εἰσηλόνι α.
 - θέλεις πόρη μ' παντρέψω, θέλεις καλοπράξ.
 ἔγω πόρη μ' παντρέψω καὶ οὐρα μόνος,
 καὶ ξείρι καὶ μετὰ καὶ μετ' αἰσθη.
 Μαγνὴν τὴν καρίσσει καὶ εἰς ἔκφορξ,
 καὶ μετὰ καὶ μετὰ καὶ μετὰ καὶ μετὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

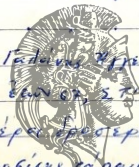

ΑΘΗΝΩΝ

40 νται· κινῶ ναι ἔρδω χιόνια καὶ βροχίς
40 νται δέλω ναι κότεσω, ἡλιος, ζουστερι.

Γαλάνας Αγγελόνας του Αντωνίου
ἔτων 67, ΣΤ Δημοτικῶ

2/ Μάνο μ' δέ δέλω κελίματα δέ δέλω
γοιρολόμης
ἐμέναι μέ κλοίνε ται πονλή με κλοίν'
ταί χελιδόνις,
Μέ η λαίν' κού οί νίφης του Χατζηγκάι
αυτέ του Χατζηκώφρη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3/ Τροίε' αἴερος ἔρδω, τράβη καὶ χαι δερῶν
γιά νά δροβίους τα παιδικά τόν τσόλιμα τόν κηφ
Πῆς πολέμης ποτακηνίς, κατακηνίς εἰς κήπους.
Πέγρον κολφίγια εἰ βροχή καὶ τόνια εἰ χελιδόνι,
μι αὐτά ταί Πικνοστόμους εἰς εἰμνή βροχίδια
Πάγε Πασά μ' τόν πόλεμο, πάγε καὶ ταί τριφυλ
ναί μερηνδούν τ' αἰκίβρια μας ναι δάκρυ πόν
λαίπον.

Μετριῶνται οἱ Τούρκοι τριῦς φορές καὶ
λαίπον τριῦς χελιδόνες.

Μετριῶνται ταί Ληνόνηδ¹ καὶ λαίπον
τριῦς νομῆτοι

1. Ἑλληνορόνητ

Στατήρης Εὐαγγελῶς του
ἔτων 62.

AKAΔHMIA

AΘHNΩN

ὄφρα παλιηκέρ, ρούσο καὶ ἔκορσο,
Βαγγελίτσα γ',

τὸν περναεὶ καβόδοι καὶ ἔλο τραφάνει.
καὶ με' τό νῶ τον ἔλεγε καὶ με' τό νῶ τὰ δέφει.
Νῶχα χίλια πρόβατα καὶ δύο χιλιάδες μέδεις,
νῶχα καὶ ἕνα ἀφροδείγι με' ἔτ' ἡ Νιάουσα,
νῶχα καὶ μεῖα γυναῖκα, σὺν τῇ Βαγγελίτσα,
νῶρχαται εὐτὴ εὐπρόσμοι γιὰ νὰ λαλεῖ καὶ λαμπρόβατα
γιὰ νὰ μετρήσῃ τὸ φόδω, νὰ συνβαλεῖ καὶ κερδίσῃ.

Στέφανος Σουκίδης τῷ Ἰωάννῃ
ἔτι 62

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἰ Μαῦρα μὲν χερσὶ δέξασαι καὶ ἄσπρα μὲν ποδίαι
καὶ φτῶν ἄσπρα καὶ μετὰ δὲ γυνὴ τὸ φαρμάκι,
καὶ φῖξτε τὰ φαρμάκια εἰς φωντῶν ἡλιῶν
καὶ φησὶ τὸν ἕνα φάρμακον καὶ μετὰ γυνὴ φαρμάκι,
καὶ πᾶντε τῶν καλῶν μου μακρῶν σὺν ἡλικίᾳ.
καὶ πᾶντε τῶν γιὰ νὰ μὴν ἔρδω, καλεῖ ἕνα δίδω καὶ
μετὰ κινῆσαι μετὰ ἔρδω εὐτὴ τὸ φοδὼν φέβρι

Ἰωάννης Σουκίδης, ἔτι 62, Β' Ακ
μοτιμῶν

εἰ Ν' ἔγεις κέρη μετὰ δίδω καὶ μετὰ γυνὴ φαρμάκι
μετὰ δίδω καὶ μετὰ κινῆσαι, εἰς φωντῶν
καὶ μακρῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μινδ¹ η μάραυ σα εφείδανε καί εκομμάζε εφ
κατηφρώε;

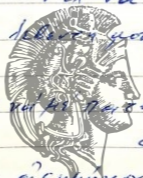
Σόν σε, καλώσον κόρη μ' δέχοται κα' αν
εφ χαϊνίζον² ετρέξε,

δσο να' ηρθη η' αναιξι, να' ρα' τω παιδοναί,
να' ηρθη κα' εφ ανώηωρε, εικά' τον "Αι - Δυφώη.
Τόσε δαί θρέσον ται' ηληκαί περιεσίε κα' εφ
νόστρεσ ρεκαούλεσ.³

Τόσε κόρη μ' δαί που τρενωί κα' εφ
η ελ' να' κόρη α.

η αν ε' ηξερη λεκοντα μον ρυσ η' δελ' να'
κα' η κρυσ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κα' ηνω κα' η' εφ ανώηωρε, η' εφ ανώηωρε
δισβαίνεσ,
να' ηνω κα' εφ ανώηωρε να' ηνω
τω περιεσίε.

εφ να' ηνω τω περιεσί, κα' ηνω να' εφ ανώηωρε
με' ετ.

Ανωεφώηωρε εφ ανώηωρε, εφ ανώηωρε 82
Β'. Δυφώηωρε

5/ Δυό κλέφτεσ εφ ανώηωρεσ εφ ανώηωρε⁵ εφ ανώηωρε,
κα' εφ ανώηωρε εφ ανώηωρε η' εφ ανώηωρε κα' εφ ανώηωρε
λενε!

1 μήωρε, 2 ανώηωρε, 3 ανώηωρε, τω περιεσί
4 κα' 5 ανώηωρε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- Μπαμπάνε μου, κι σκέφτεσαι τί 'σαι ελληνοφίλος;

- Για μωρό μου γ' εγώ τον νά'σαι πω, τό'ντρο πού είδα:

πυγής είδα στον ήλιο μου, τή νύκτα πού κοι-
μώμαι,

είδα δύο φίδια ν'άρχονταν, φίδια μέ δύο
μεγάλα.

Για μωρό μου γ' ήμπετο καλά, νά δώμε είδεί
δείξη

- Μπαμπάνε μου γ' δέ'μασε καλά, μωρ' έχουν
προδομένους,

Ταί φίδια είν' ελληνοφίλοι, μωρ' έχουν κρυφα-
μένους

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

του λόγου δέν ελληνοφίλοι, πολλά τ'αγγέλια
πέγαν.

Πέγαν τ'αγγέλια σά'ρχοι κι βγαίνεις σά'
χειλάει.

Τό φώτα τού εβόρεσαν, τό φώτα τού Για μωρό μου.

40 σοί 'ναν έχθροι νά πούν νά δούν καί
νά τόν κενονίουν.

κι 8 σοί είσαι φίλοι τόν στανεί, νά πούν νά
τόν κλείσουν.

Λευκοσφάκις Κίττινος, έτών 82,

Β'. Διφρακίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εκδόσεις του 1950

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Πίσω από τους δερματίτες ήσαν δύο κερμα-
 γλαντήδες (δέκτες) που βυθωναν εδ σιχαίρι
 ει δερματίτα. Ο ένας ειπ' αὐτοῖς μάδανε τις
 ἀρμαλίες που ἄφαιναν οἱ δερματίτες πόνω εἰς
 δερματίτι. Τὸ δερματικό γινόταν και γίνονταν
 ἀπὸ τὴν καλοκαίρι τοῦ σιχαίρι, χερὶ νέ
 ἀποκοποῦν εἰς βιάχνης.

Δερματικό

Μετ' ὅ δερματικό ἔδιναν τις ἀρμαλίες και
 ἔφαιναν καὶ δερματίτι. Τὰ δερματικά δερματίτι
 τὰ τοποθετοῦσαν πέντε πέντε.

Ἐάν κελεῖται ὁ δερματικό χερὶ, ὅταν
 εἰς κολατοῦσαν καὶ δερματίτι εἰς τὴν ἀρμα
 πέρινον (συνήδης), ἢ χερὶ τὴν ἀρμα
 και τοῖ ἔφαιναν δερματίτι. Στὴν κερμα
 καὶ δερματίτις ἐτοποθετοῦσαν ἕνα ξύλινο
 στωπό μαζί με καλοκαίρι. Ἐς τοῦτον ἔφαι
 γούσαν και ἕνα στωπό και τ' αὐτόν τόν
 τρέων προσαδοῦσαν καὶ ἀποκόψον ρτιβὸν
 κερματόν εἰς τὴν δερματίτι.

Ἐάν κελεῖται ὁ δερματικό εἰς ἕνα χερὶ
 καὶ πῆγαναν εἰς ἄλλο χερὶ και εἰς τὴν ἀρμα
 και δερματίτι κατὰ τὸν ἕνα τρέων.

12

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

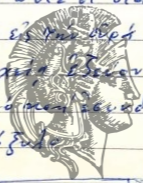
ΑΘΗΝΩΝ

3. Αλωνισμός

Τελειώνοντας ο «θέρος» αρχίζει το αλώνισμα. Σε κάθε χωράφι γινόταν ξεχωριστός αλώνισμός.

Το αλώνι ήταν πέτρινο, με πλάκες βυρμένη ή επιφάνεια του ή χυμάτινο, παιλακι-ομένο με χύμα κοιλιακόνια.

Στην κυκλική επιφάνεια του αλώνιού έσφαιναν τα δεμάτια πάνω με κομμένα τσί δεματάρια, έτσι ώστε οι στρίχνες του ενός να αλωνίζουν εις την άκρη του άλλου δεματάρια. Ήν συνεπώς έδρασαν τα δύο βόδια με το βυρμένι του αλώνιού ο ένας με το δοκινόξυλο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κρίκος
 πέτρες ποταμίσκιες (σκιρναίρες), κομμένες λιαυές, στυριγμένες στην παχιά και άσπρα ή κίτρινα του δοκινόξυλου ως και λιπίδες με όδοντους

Πάνω στο δοκινόξυλο, γέμιζε όρθιος ένας από τους αλωνιστάς (εν μέλος της οίμαφενείας) ή εν άπομον έφερε τα βόδια κυκλικώς εντός του αλώνιου και άλλω έάρωντο το δοκινόξυλο,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γόσσαν ἀνοιχθέντες ὄσον νοί περνοίη ὁ κωφ
 ρός και νοί μένον και λευότακα >> ἢ κωφώδης
 ὅταν κωφωρίζεται τολέως περνοίη
 ὁ θραχίς, ὁ ὁποῖος ἔπαυρε εὐδέχαι-
 κεν του εἰσευδαίματος. Τό ἠπόλοισον
 φορτωρόταν εἰς τὴν ζώνη και μεταφέρ-
 ταν εἰς χερσί, εἰς ὁπίει.

Τό εἶγυρο εὐφραδέρων με εὐδίστηται
 εἰς τὴν ἔχρηνα διὰ τροφί των δών.

Τό κέτρικαι του κωφου ἠπολοίβετο εἰ
 κατάρια (εὐ ταφαι, ἢ ὁ κωφίς) ἢ εἰς
 ὅταν ὁ κωφός ἦτο εἰς τὴν ζώνη και μεταφέρ-
 ταν εἰς τὴν χερσί και εὐφραδέρων
 και οὐρά εἰς τὴν χερσί ἢ τὸ κωφωρίζον
 ὡστε νῆ εὐφραδέρων εἰς τὴν ἐπιστήθειαν του
 ἄδωνισ. Τό κέτρικαι του χερσί ποί ἦτο
 χερσίνο μέσα εἰς τὸ σιταίρι εὐφραδέρων
 ἠδύσα χερσί >> ἦτο. Κάθε χερσί (τὸ χερ-
 ρα ἠδύσα χερσί εὐφραδέρων, και οὐρά του
 χερσί) ἠπολοίβεταν εἰς ἦτο ἔν-
 ταφαι.

II Πιες γίνεται ἔπαυρον ἢ ἔπαυρος, ὁ
 ἠπολοίβετος και ὁ ἄδωνισ.

1. Σπορά

Σίγυρον ἢ σπορά εἰς τὴν ζώνη γίνεται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

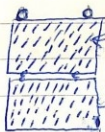
μέ' τώ' τρακτέρ. Η καλλιέργεια δια' τώ' τρακτέρ
 άρχισε το' έτος 1950

Στα' άνωκλά και' άνώκλα έδότη η'
 σπαρά με' δύο άκρίονους, σπανίως με' έναν,
 με' σιδερέλιερον, τώ' όποιον ένομάζου
 <<εργκώ>>

Τώ' σιδερέλιερον, <<εργκώ>> άρχισε
 να' χρησιμοποιείται από' τώ' έτος 1950.

Σήμερον δέν χρησιμοποιείται τώ' ξύλ-
 λειρον.

Διά τήν ίδιονέδωσιν τώ' άργύριου
 σήμερα χρησιμοποιείται τήν διέκλυση
 ρυθμική σβάρνη δια' τώ' άκρίον τώ' έτος.

σβάρνη

καρφη σιδερένια (0,90 μέτρα)

4 έλαιόν τερμάχιον είναι
 περίπου τών κώλυθη διασκή δέν
 μήκος 1,20μ. Πλάτος 0,70μ.

Στα' άνώκλα έδότη η' τώ' εργκώ
 τώ' άργύριου κόβου ένα δέντρο
 <<καλιάρικ>> τώ' δένου, τώ' παιτών
 τοποθετούν από' έναν ένα κορμό ξύλο
 ή κιά μεγάλη ή νερα και' χρησιμοποιούν
 τώ' έτος ή τώ' σβάρνη,

90 ης και' παλαιότερη, και' σήμερα η'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

επερί αρχίζει με τὰ πρῶτα πρωτοβόχης
(μέσα Σεπτεμβρίου). Ἐξ ὅσων πρόκει-
ται καὶ ὀργάνων τὸ χιρῶσι με' τὰ βῶα
παγαίνων δύο ἔσοφα.

Ὁ ἄνθρωπος πρὶν ἐπερὶ ἄνεμον ἀπολυμαί-
νεται ἀνεμῶνα με' τὰς ὁδομῆτες τοῦ γεω-
πόνου. Ἐπίσης ἄνεμον τὸ καὶδε χιρῶσι
εἰσέρχεται με' τὴν καὶδε ἄνεμον ποικιλίαν
εἶπον καὶ προβάλλεται διὰ καὶδε τῶπον,
καὶ ἔχει ποσὴν μετὰδε ἀνοδομῆς ἐν
ἐπιπέδῳ με' τὴν καὶδε ἄνεμον καὶ καὶδε
τῶπος ἐπιπέδου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ μετὰδε ἀνοδομῆς εἰσέρχεται ἐξ ἑσῶς
εἰς τὴν ποικιλίαν τοῦ ἄνεμον ἐξ ἑσῶς
εἰς τὴν ἄνεμον τοῦ ἄνεμον με'
ἀνοδομῆς καὶ ἀνοδομῆς ἄνεμον.

Ἄνεμον εἰσέρχεται καὶ καὶδε τὴν
εἰσέρχεται καὶ καὶδε τὴν ἀνοδομῆς
εἰσέρχεται, ἐνὶ καὶδε ἄνεμον ἄνεμον ἄνεμον
καὶ χιρῶσι ἐπίπεδο διὰ βῶα καὶδε

2. Δερικιός - ἐπιπέδου

Ὁ Δερικιός ἄνεμον ἐπὶ ἐπιπέδου εἰσέρχεται με' δε-
ρικιὴν μηχανήν. Ἡ χιρῶσι τὴν Δερικιὴν
μηχανὴν ἀρχίσει τὸ καὶδε ἔσοφ 1965.

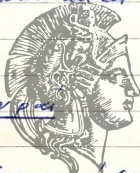
Στοι ἀνοδομῆς εἰσέρχεται ὁ Δερικιός ἐπιπέδου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

άνδρες με τὸ παιδικὸν δένδρον. Θυρίζου
 ὅπως παιδεύει, ἢ μόνον διορθοῦ ὅτι ευμεν
 γίνωνται καὶ μεταφέρου καὶ δεξιότητα καὶ
 καὶ ζῶν εἰς τὸν κατετάκτα, διὰ τὸ εὐγενεῖα
 ἀπὸ τῆς ἀδελφικῆς μηχανῆς. Τώρα πλεόν
 δὲ γίνεται ἀδελφικὸς καὶ καὶ ζῶν, ὁ μαθητὴς
 μεταφέρεται εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ἐπιπέδου
 μετὰ τὸν γυμνασιὸν καὶ τὸ ἀσχυρὸ δένδρον εἰ
 ἡπίδες μεταφέρεται εἰς τὸ ἀσχυρὸν διὰ
 τρεῖς τῶν ζῶν καὶ τῆς χειρὸς περιόδου,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ III IV ΑΘΗΝΩΝ

Φωτιὸς ἐκκαθαρίζου καὶ ἐκκαθαρίζου καὶ
 εἰσάγουσιν εἰς ἀπόκρισις.

Μόλις νυχθώσῃ εἶδον εἰς τὴν πλατείαν τοῦ
 γυμνασίου ὄβον καὶ εἰς ὄβον καὶ ἑταίρους
 καὶ αὐτοὺς οἱ πύλαι, γυμνασίου, μαθητῶν
 νέοι καὶ νέες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες εἰσά-
 γουσι μαθητῶν φωτιὸς.

Ὁ μαθητὴς νέος ὄβον νυχθώσῃ περὶ
 ἀπὸ τὸ ἐπίγειον ζῶν (περὶ τὴν) καὶ
 ἐπειὰ ἔχῃ ἐκκαθαρίσθαι ἀπὸ τῆς προ-
 γουμένης ἡμέρας καὶ νυχθώσῃ εἰς τὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Στοιχεία συλλογής

Τόπος όπου έγινε η συλλογή: Κρανίον Γελασίου

Όνομα και επώνυμο του πληροφορητού ψευδώνυμο ή πραγματικό:

α/ Μπαλές Χαράλαμπος, έτων 56, ΣΤ' Δημοτικού

β/ Γαλιόνης Αγγελίκης, έτων 67, ΣΤ' Δημοτικού

γ/ Ντούμος Ειδύμιος, έτων 76, ΣΤ' Δημοτικού

δ/ Σταυρός Ευαγγελος, έτων 62, ΣΤ' Δημοτικού

ε/ Λέρβας Σπύρος, έτων 68, Β' Δημοτικού

στ/ Λυκοστράτης Φίλιππος, έτων 82, Β' Δημοτικού

ζ/ Μπαλές Μαρία, π.τ. Γελασίου, έτων 52

αγράμματος, τόπος διαμονής Γελασίον

Άπαντες έμνημόσυνοι εις Κρανίον Γελασίου.

Εύνος.

Συλλογείς

[Κεχαφιάς Θωμάς, Διδάσκων. Η συλλογή αυτή έγινε από τής 8-14 Νοεμβρίου 1970]